

14. Frumvarp

til laga um breyting á lögum um stofnun landsbanka 18. sept. 1885 m. m.

(Lagt fyrir Alþingi 1919).

1. gr.

Í stjórn Landsbankans eru þrjú bankastjórar, er stjórnarráðið skipar. Skal einn þeirra hafa leyst af hendi próf í lögfræði, er veiti rjett til embætta þeirra á Íslandi, er lögfræðingar skipa.

Stjórnarráðið getur vikið bankastjórum frá um stundarsakir, einum eða fleirum, þegar því þykir brýn nauðsyn til bera, og að fullu og öllu, ef miklar sakir eru, enda geri þeim skriflega grein fyrir, hvað veldur.

Stjórnarráðið setur mann til að gegna bankastjórastarfi um stundarsakir, ef bankastjóri forfallast eða sæti hans verður óskipað að sinni.

2. gr.

Aðsetur bankans er í Reykjavík og þar skulu bankastjórar eiga heima.

3. gr.

Bankastjórar annast dagleg störf bankans. Nákvæmari fyrirmæli um samband þeirra sin á milli, getur ráðherra sett.

4. gr.

Stjórnarráðið skipar bókara og fjehirði bankans og vikur þeim frá, hvorttveggja að fengnum tillögum bankastjórnar. Heimilt er bankastjórn og að skipa sjerstakan fjehirði við sparisjódsdeild og ákveður bankastjórn, hvernig samvinnu milli hans og fjehirðis bankans skuli fyrir komið, að fengnu samþykki stjórnarráðsins. Aðra sýslunarmenn skipar bankastjórnin og vikur þeim frá. Hún ræður starfstíma þeirra o. s. frv. Tveir bankastjórar skulu undirskrifa svo að skuldbindi bankann, ef gefa skal út eða framselja víxla, önnur verðbrjef eða aðrar skriflegar skuldbindingar. Þó er bankastjórn heimilt að veita einum af starfsmönnum bankans umboð til þess, að skuldbinda bankann í þessum efnum með undirskrift sinni, ásamt einum af bankastjórunum.

Kvittanir frá bankanum eru því að eins fullgildar, að fjehirðir hafi ritað undir þær og að þeim fylgi áritun bókara um, að þær sjeu athugaðar. Fjehirðir bankans má eigi greiða neina fjárhæð úr bankanum, sem samþykki bankastjórnar þarf til, nema með samþykki tveggja bankastjóra, eða eins bankastjóra og þess starfsmanns, sem hefir umboð það frá bankastjórn, er að ofan greinir.

Verði ágreiningur milli bankastjóranna um eitthvert mál, er bankann varðar, ræður meiri hluti bankastjórnar.

5. gr.

Bankastjórar hafa í árslaun 6000 krónur hver og auk þess 5% af árs-

arði bankans, þó aldrei af meiri ársarði en 300 þús. kr., sem skiftist jafnt milli þeirra.

Bókari og fjehirðir hafa að launum 5000 krónur hvor og fjehirðir auk þess 1000 kr. í mistalningarfje. Auk þess njóta framangreindir starfsmenn bankans dýrtíðaruppbótar eftir sömu hlutföllum og starfsmenn ríkissjóðs.

Fjehirði ber að setja hæfilegt veð, er stjórnarráðið tiltekur.

Bankastjórar mega ekki hafa embættisstörf á hendi nje reka sjálfir aðra atvinnu.

6. gr.

Stjórn bankans er ávalt skylt að veita ráðherra alla þá vitneskju um hag bankans, sem honum þurfa þykir. Ráðherra getur og, hvenær sem er, látið skoða allan hag bankans.

7. gr.

Eigi mega bankastjórar nje sýslunarmenn vera skuldskeyttir bankanum, hvorki skuldunautar nje ábyrgðarmenn annara.

8. gr.

Stöfnaður skal eftirlaunasjóður handa starfsmönnum bankans, ekkjum þeirra og ómegð. Skal bankinn leggja í sjóð þennan 3% af ársarði bankans, þar til hann nemur 200000 krónum. Stjórnarráðið ákveður með reglugerð, að fengnum tillögum bankastjórnarinnar, hvernig haga skuli fyrirkomulagi sjóðsins og styrkveitingum úr honum.

9. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað. Með lögum þessum eru numin úr gildi lög nr. 12, 9. júlí 1909, um breyting á lögum um stofnun landsbanka 18. sept. 1885 m. m., og lög nr. 80⁶, 14. nóv. 1917 um breyting á lögum nr. 12, 9. júlí 1909, um breyting á lögum um stofnum landsbanka 18. sept. 1885 m. m. Ennfremur eru numin úr gildi IV. kafli í lögum 18. sept. 1885 um stofnun landsbanka, svo og lög nr. 24, 2. okt. 1891 um breyting á lögum um stofnun landsbanka og lög nr. 37, 23. okt. 1903 um breyting á 1. gr. í lögum nr. 24, 2. okt. 1891.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Breytingar þessa frumvarps frá gildandi lögum eru ekki margar, en þar sem þær snerta tvenn lög, lög um breyting á Landsbankalögum nr. 12, 9. júlí 1909 og lög nr. 80, 10. nóv. 1917, um breyting á lögum nr. 12, 9. júlí 1909, um breyting á lögum um stofnun landsbanka 18. sept. 1885 m. m., — þótti hagkvæmara að draga hvortveggju þessi lög saman og auka þar við eða breyta, þar sem þurfa þótti og gerð verður grein fyrir hjer á eftir.

Um 1., 2. og 3. gr.

Eru eins og í gildandi lögum.

Um 4. gr.

Hjer er bætt við ákvæði um heimild til að setja sjerstakan fjehirði við sparisjóðsdeildina. Viðskifti sparisjóðsins hafa aukist stórmikið og eru orðin svo umfangsmikil, að nauðsyn þykir, að mega setja sjerstakan fjehirði við sjóðinn, til þess að gera afgreiðslu í bankanum fljótari og greiðari.

Bætt er við ákvæði um það, að bankastjórnin megi fela einum af starfsmönnum, að skuldbinda bankann með undirskrift sinni með einum bankastjóranna, og er það sett til þess, að eigi þurfi að setja bankastjóra í hvert sinn, sem tveir bankastjórar kunna að vera fjarverandi í svip eða skamman tíma.

Um 5. gr.

Vegna hins mikla verðfalls á peningum hefir þótt óhjákvæmilegt að gera breyting á launakjörum bankastjóranna. — Enn fremur virðist rjett að hækka laun bókara og fjehirðis vegna verðfalls á peningum og með hliðsjón af því, hversu samskonar starfi er launaður hjá einstökum fjelögum.

Um 6. og 7. gr.

Eru samhljóða nógildandi lögum.

Um 8. gr.

Stofnun eftirlaunasjóðs handa starfsmönnum bankans er rjettmæt í alla staði og stofnuninni hagkæm, þar sem hún miðar að því, að tengja starfsmennina miklu fastara við bankann en áður og gera þá árvakrari um hag bankans, auk þess sem það er mannúðarráðstöfun og í samræmi við það, sem aðrar stofnanir eru teknar að gjöra.